

VILNIAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „MOLINUKAS“

PATVIRTINTA

Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ direktoriaus

2024 m. rugsėjo 02 d. įsakymu Nr. V-52/17

DARBUOTOJO, ATLIEKANČIO KROVINIŲ TVARKYMO DARBUS RANKOMIS, SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 12

I. BENDROJI DALIS

1.1. Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ darbuotojas gali savarankiškai krovinius tvarkyti rankomis, kai yra teoriškai ir praktiškai išmokytas saugiai dirbti, susipažinęs su darbo metu naudojamų įrenginių konstrukcija ir eksploatavimo ypatumais, pasitikrinęs sveikatą ir instruktuoatas (įforminant tai instruktavimo registravimo žurnaluose) pagal:

1.1.1. darbuotojo saugos ir sveikatos įvadinę instrukciją;

1.1.2. įvadinę (bendrąją) gaisrinės saugos instrukciją;

1.1.3. pirmos pagalbos suteikimo nuketėjusiajam saugos ir sveikatos instrukciją;

1.1.4. darbuotojo saugos ir sveikatos instrukcijas, atsižvelgiant į darbo pobūdį.

1.2. Periodiškai darbuotojas privalo būti instruktuojamas ne rečiau kaip vieną kartą per dvyliką mėnesių.

1.3. Papildomai darbo vietoje darbuotojas instruktuojamas:

1.3.1. atsiradus naujiems arba pasikeitus darbo aplinkos rizikos veiksniams, keliantiems pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai, perkėlus darbuotoją į kitą darbą arba pakeitus darbo vietą, technologinį procesą, darbo organizavimą, pakeitus arba modernizavus darbo priemones, pradedant naudoti naujas pavojingas ar (ir) kenksmingas medžiagas;

1.3.2. patvirtinus naujus arba pataisius įstaigos norminius dokumentus (įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijas, saugaus darbų atlikimo taisykles ir kt.);

1.3.3. darbuotojui pažeidus darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus, kurių nevykdant įvyko ar galėjo įvykti nelaimingas atsitikimas, incidentas, avarija, gaisras, sprogimas, arba pastebėjus darbuotojo nesaugų elgesį;

1.3.4. pareikalavus darbo inspektoriui, kai nustatoma, kad darbuotojo žinių nepakanka atliekamam darbui;

1.3.5. darbuotojui nebuvus darbe ilgiau kaip 60 kalendorinių dienų;

1.3.6. įstaigos vadovui ar darbdavio įgaliotam asmeniui nusprendus, kad to reikia siekiant apsaugoti darbuotojus nuo traumų ar profesinių ligų.

1.4. Darbuotojas privalo laikytis nustatyto darbo ir poilsio laiko reikalavimų;

1.4.1. darbo ir poilsio laiko paskirstymas nustatomas pagal įstaigos darbo tvarkos taisykles;

1.4.2. draudžiama dirbti dvi pamainas iš eilės;

1.4.3. maksimalus darbo laikas, įskaitant viršvalandžius, per septynias dienas neturi viršyti keturiasdešimt aštuonių valandų;

1.4.4. suteikiama pertrauka pavalgyti ir pailsėti, kurią darbuotojas naudoja savo nuožiūra. Jis pertraukos metu gali palikti darbo vietą.

1.5. Darbuotojui draudžiama ateiti į darbą neblaiviam, darbo metu vartoti alkoholinius gėrimus, narkotines bei toksines medžiagas. Pastebėjus tokį darbuotoją – pranešti tiesioginiam savo vadovui.

1.6. Darbuotojas, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo, ūmios profesinės ligos, turi nedelsdamas kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą, pranešti tiesioginiam Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ vadovui, įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos specialistui. Asmuo, matęs nelaimingą atsitikimą arba apie jį sužinojęs, turi nedelsdamas suteikti nukentėjusiajam pirmąją medicinos pagalbą ir pranešti tiesioginiam Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ vadovui, darbuotojų saugos ir sveikatos specialistui. Jeigu reikia, iškviešti greitąją medicinos pagalbą. Darbo vietą ir įrenginių būklę, iki bus pradėtas tirti nelaimingas atsitikimas, reikia išlaikyti tokią, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu. Jei tai kelia pavojų aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtiniausi pakeitimai, įforminant tai tam tikru aktu.

1.7. Pastebėjus įrenginių ar instrumentų gedimą, esant nesaugiai darbo vietai, netvarkingoms asmeninėms apsaugos priemonėms, jei darbo vieta nepakankamai apšviesta, darbus nutraukti ir nedelsiant pranešti tiesioginiam Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ vadovui.

1.8. Darbo vietoje turi būti pirmos pagalbos vaistinėle arba krepšelis.

1.9. Asmens higienos reikalavimai:

1.9.1. darbo vietoje nelaikyti ir nevalgyti maisto produktų.

1.10. Pakilus darbuotojo kūno temperatūrai pranešti tiesioginiam Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ vadovui ir kreiptis į gydymo įstaigą.

1.11. Už šios instrukcijos nurodymų nevykdymą darbuotojui taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

II. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

2.1. Pavojingi ir kenksmingi veiksniai:

2.1.1. netinkamas mikroklimatas (patalpų temperatūra, drėgmė, ventiliacija ir kt.) darbo vietoje - neigiamas poveikis organizmui;

2.1.2. nepakankamas darbo vietos apšvietimas - galimi regos sutrikimai, traumos;

2.1.3. elektros srovės poveikis - galimi širdies veiklos, kvėpavimo sutrikimai, įvairių laipsnių nudegimai, netenkama sąmonės, kartais ištinka staigi mirtis;

2.1.4. netvarkinga darbo vieta (slidžios, nelygios, purvinos grindys, netvarkingi laiptai, nėra turėklų) - galimos sunkios bei mirtinos traumos;

2.1.5. dulkės (organinės ir neorganinės kilmės), alergiškai veikiančios visą organizmą - galimi uždegimai, alerginės ir profesinės ligos;

2.1.6. nepalankios meteorologinės sąlygos (šaltis, stiprus vėjas ir kt.) – galimos traumos;

2.1.7. netvarkingi įrenginiai, įrankiai, elektros laidai ir kt. - galimas susižeidimas, sužalojimas;

2.1.8. avarinės būklės pastatai - galimos traumos;

2.1.9. triukšmas, vibracija – neigiamas poveikis centrinei nervų sistemai, vidaus organų pažeidimai;

2.1.10. kenksmingos cheminės valymo priemonės, kontaktas su oda, cheminių medžiagų garai, cheminių priemonių patekimas į akis – galimi nudegimai, apsinuodijimai, alerginiai susirgimai, įkvėpimas į kvėpavimo takus ir kt.;

2.1.11. besisukančios ar neturinčios apsaugų įrenginio dalys – galimos traumos;

2.1.12. aštrūs įrenginių, inventoriaus, mechanizmų kampai, dalys – galimi sužeidimai, traumos;

2.1.13. krintantys, griūvantys daiktai, netvarkingai sukrauti kroviniai – galimos traumos, sunkūs sužeidimai;

2.1.14. dūžtantys daiktai, kroviniai (stiklas, plastmasė ir kt.), šukių valymas – galimos pjautinės traumos, sužeidimai;

2.1.15. neprognozuojami stichiniai gamtos reiškiniai (uraganas, potvynis) – galimos traumos, sunkūs sužeidimai;

2.1.16. fizinė perkrova – neigiamas poveikis organizmui;

2.1.17. sunkūs, nepatogūs paimti daiktai, kroviniai – galimos traumos, sužalojimai.

2.2. Kiekviena asmeninė apsaugos priemonė turi:

2.2.1. apsaugoti nuo galimų kenksmingų, pavojingų veiksnių, esančių darbo aplinkoje, nesukeldama didesnės rizikos darbuotojo sveikatai ir saugai;

2.2.2. atitikti ergonominius reikalavimus ir esamą darbuotojo sveikatos būklę;

2.2.3. tinkama (patogi) darbuotojui;

2.2.4. atitinkanti higienos reikalavimus;

2.3. Asmeninė apsaugos priemonė naudojama, kai darbo aplinkoje negalima išvengti rizikos arba pakankamai ją apriboti kolektyvinėmis saugos arba darbo organizavimo priemonėmis, metodais ir būdais.

2.4. Krovinį keliant rankomis, gali kilti pavojus susižaloti, ypač nugarą, jei krovinys yra:

2.4.1. pernelyg sunkus arba didelis;

2.4.2. griozdiškas arba nepatogus suimti (paimti);

2.4.3. nestabilus arba jo turinys gali judėti;

2.4.4. tokioje padėtyje, kad turi būti laikomas arba juo turi būti manipuluojama per atstumą nuo liemens arba liemenį lenkiant arba sukant;

2.4.5. galintis sužeisti darbuotojus, ypač susidūrus, dėl savo kontūrų ir (arba) konsistencijos.

2.5. Fizinės pastangos gali kelti pavojų susižaloti, ypač nugarą, jei jos:

2.5.1. reikia panaudoti pernelyg daug jėgų;

2.5.2. neatsietos nuo sukamojo liemens judesio;

2.5.3. gali baigtis staigiu judesiu;

2.5.4. atliekamos, kai kūno padėtis nestabili;

2.5.5. naudojama fizinė jėga esant nestabiliai kūno padėčiai;

2.6. Nurodymai maksimaliam svoriui, pagal krovinio aukštį ir atstumą tarp krovinio ir dirbančiojo:

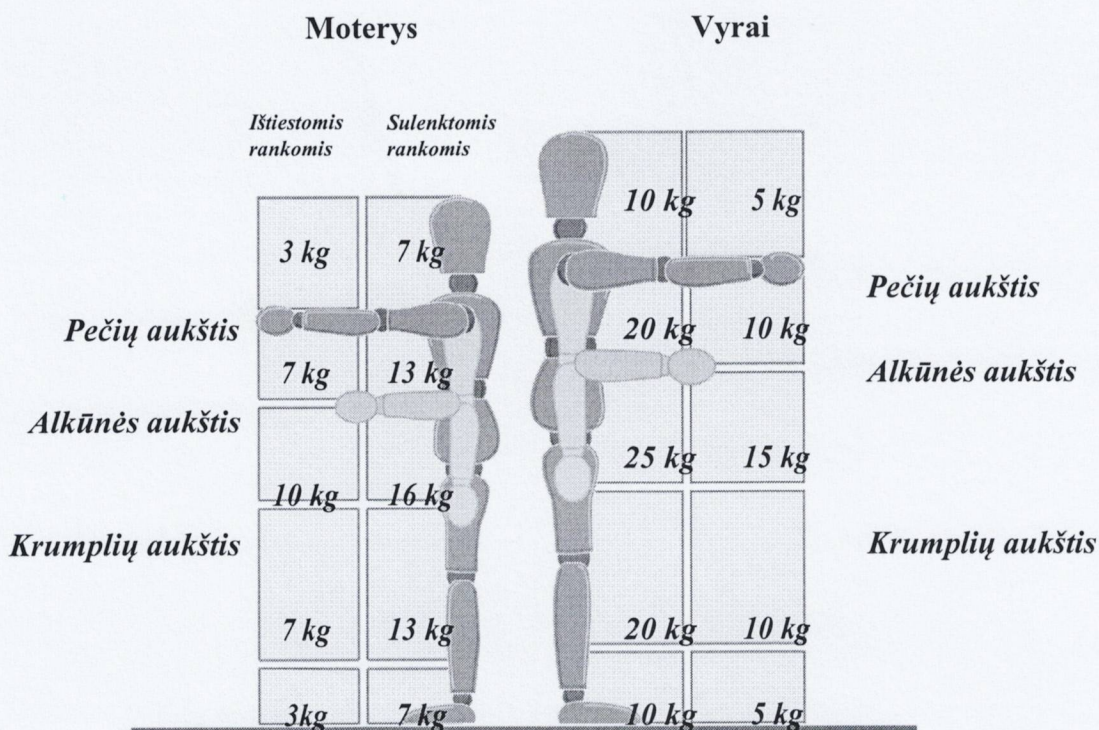
2.6.1. atstumas tarp krovinio ir asmens kūno parodo leistiną apkrovą. Žemiau pateikiame lentelę, kurioje nurodyti maksimalūs svoriai, pagal krovinio aukštį ir atstumą tarp krovinio ir dirbančiojo. Čia nurodyti svoriai gali būti net sumažinti priklausomai nuo situacijos, krovimo dažnumo poreikio ir individualių aplinkybių.

Rekomenduojama vienkartinio rankomis keliamo krovinio masė pagal kėlimo būdą (Žr. lentelę).

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Ergonominis veiksnys</i>	<i>Matavimo vienetas</i>	<i>Neviršytini dydžiai</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
1.	Vienkartinio rankomis keliamo krovinio masė*:	kg	ne daugiau kaip:
1.1.	kai krovinys keliamas ištiesus rankas:		
1.1.1.	krovinys keliamas į aukštį nuo žemės paviršiaus iki blauzdos vidurio		vyras – 5 kg moteris – 3 kg
1.1.2.	krovinys keliamas į aukštį nuo blauzdos vidurio iki žemyn nuleistos rankos krumplių		vyras – 10 kg moteris – 7 kg
1.1.3.	krovinys keliamas į aukštį nuo žemyn nuleistos rankos krumplių iki alkūnės		vyras – 15 kg moteris – 10 kg

1.1.4.	krovinys keliamas į aukštį nuo alkūnės iki pečių	vyras – 10 kg moteris – 7 kg
1.1.5.	krovinys keliamas į aukštį virš pečių	vyras – 5 kg moteris – 3 kg
1.2.	kai krovinys keliamas sulenkus rankas:	
1.2.1.	krovinys keliamas į aukštį nuo žemės paviršiaus iki blauzdos vidurio	vyras – 10 kg moteris – 7 kg
1.2.2.	krovinys keliamas į aukštį nuo blauzdos vidurio iki žemyn nuleistos rankos kumplių	vyras – 20 kg moteris – 13 kg
1.2.3.	krovinys keliamas į aukštį nuo žemyn nuleistos rankos kumplių iki alkūnės	vyras – 25 kg moteris – 16 kg
1.2.4.	krovinys keliamas į aukštį nuo alkūnės iki pečių	vyras – 20 kg moteris – 13 kg
1.2.5.	krovinys keliamas į aukštį virš pečių	vyras – 10 kg moteris – 7 kg

*Paveikslas. Vienkartinio rankomis keliamo krovinio masės neviršytini ribiniai dydžiai pagal darbuotojo lytį, krovinio kėlimo aukštį ir rankų padėtį keliant krovinį.

2.7. Darbo aplinkos charakteristika gali didinti pavojų susižaloti, ypač nugarą, jeigu:

2.8.1. nėra pakankamai erdvės, ypač vertikiliai, darbui atlikti;

2.8.2. grindys yra nelygios arba slidžios, purvinos; darbuotojas dėvi netinkamą avalynę, - tai kelia pavojų suklupti ar paslysti;

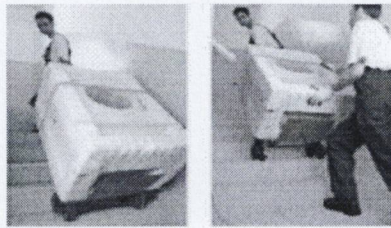
2.8.3. dėl darbo vietos (ploto, erdvės ir kt.) arba darbo aplinkos negalima kelti krovinių saugiame aukštyje arba esant nepatogiai darbo padėčiai;

2.8.4. grindų arba darbo paviršiai yra skirtingo aukščio ir kroviniu tenka manipuluoti skirtinguose aukščiuose;

2.8.5. nelygus paviršius, pėdų atrama yra nestabili ir kt..

2.8.6. rekomendacijos keliant krovinius:

2.8.6.1. transportuojant didelių dydžių krovinius:

Transportuojant didelių dydžių krovinius, pvz., elektronines prekes, reikia naudoti pagalbines jų nešimo laiptais (aukštyn arba žemyn) priemones. Tokias priemones naudojantys darbuotojai nerizikuoja patirti juosmeninės nugaros dalies ir stuburo pakenkimų. Gabenant sunkius krovinius laiptais, dažnai įvyksta nelaimingi atsitikimai.

2.8.6.2. Keliant krovinius iš padėties atsitūpus:

Keliant krovinius iš padėties atsitūpus tiesia nugarą, krūvis stuburui pasiskirsto tolygiai. Tai padeda išvengti skausmų juosmens srityje bei tarpslankstelių diskų pažeidimų.

2.8.6.3. Reguliuojamo aukščio vežimėlio pagalba darbuotojui

Reguliuojamo aukščio vežimėlio pagalba darbuotojas gali perkelti prekes tame pačiame aukštyje, nesilenkdamas. Taip nesikeičia natūrali stuburo padėtis ir fizinis stuburo apkrovimas pasiskirsto tolygiai.

2.9. Veikla gali kelti pavojų susižaloti, ypač nugarą, jei su ta veikla yra susiję vienas ar daugiau toliau nurodomų veiksmų:

2.9.1. pernelyg dažnos arba gana ilgos pastangos, kai ypač įtempiamas stuburas;

2.9.2. nepakankamas fizinio poilsio arba atgajos laikotarpis darbo metu;

2.9.3. pernelyg ilgi atstumai kelti, leisti arba nešti;

2.9.4. per sunkus krovinys;

2.9.5. krovinys netikslioje padėtyje;

2.9.6. proceso nustatyta darbo sparta, kurios darbuotojas negali keisti.

2.10. Darbuotojas gali patirti pavojų, jeigu jis:

2.10.1. fiziškai netinkamas vykdyti užduotį;

2.10.2. netinkamas darbo vietos pritaikymas darbuotojui;

2.10.3. netinkamas darbo priemonių išdėstymas nuolat, trumpai ar retai atliekamo darbo zonoje;

2.10.4. netinkamas darbuotojų informavimas apie krovinio svorį;

2.10.5. netinkamas darbų organizavimas;

2.10.6. dėvi netinkamus drabužius, avi netinkamą avalynę ar naudoja kitus asmeninius daiktus, galinčius kliudyti saugiai atlikti darbus;

2.10.7. neturi reikiamų žinių arba tinkamo pasirengimo.

III. DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

3.1. Gauti tiesioginio Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ vadovo užduotį, susipažinti su darbų vykdymo tvarka ir saugiais darbo metodais, žinoti tikslią informaciją apie krovinio svorį, sunkiausios krovinio pusės svorio centrą, kai krovinys yra sukrautas ekscentriškai.

3.2. Apsirengti tvarkingus, švarius ir tinkamo dydžio darbo drabužius, užsisagstyti juos, apsiauti darbo avalynę.

3.3. Darbuotojas privalo:

3.3.1. prieš kiekvieną apsaugos priemonės panaudojimą patikrinti ar ji nėra pažeista, nešvari;

3.3.2. dirbti su išduotomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis;

3.3.3. rūpestingai prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį asmenines apsaugos priemones;

3.3.4. įstatymų nustatyta tvarka atlyginti nuostolius, jeigu asmeninė apsaugos priemonė dėl darbuotojo kaltės dingo arba buvo sugadinta.

3.3.5. atidžiai apžiūrėti savo darbo vietą, pašalinti nereikalingus daiktus, kliūtis, galinčius trukdyti dirbti; įsitikinti, ar grindys sausos, neslidžios, švarios; neužkrautos vaikščioti skirtos vietos.

3.4. Iš krovininių transportavimo rankomis ruožų turi būti pašalinti trukdantys daiktai. Jei tokios galimybės nėra, turi būti įrengiami saugūs apėjimai ar keliai. Šiuose ruožuose neturi kilti

pavojus paslysti, kristi, užkliūti, atsitrekti ir pan.. Ruožas turi būti gerai apšviestas, o jų pagrindas stabilus, jie turi būti pakankamai platūs ir aukšti, kad būtų galima pernešti krovinius visiškai išsitiesus.

3.5. Patikrinti savo darbo įrankius, kad jie būtų techniškai tvarkingi ir saugūs dirbti (vežimėliai, kastuvai, laužtuvai, konteineriai ir kt.). Sugadintais, techniškai netvarkingais įrankiais dirbti draudžiama.

3.6. Draudžiama liesti drėgnomis rankomis elektros laidus, kabelius, kištukus, prietaisus ar įrenginius.

3.7. Rūpintis sandėliavimo patalpų, pravažiavimo kelių ir aikštelių švara bei tvarka. Žiemos metu pastoviai nuvalyti pravažiavimo kelius ir sandėliavimo aikšteles nuo sniego ir jas pabarstyti smėliu; susidarius ant stogų varvekliais, juos laiku pašalinti.

3.8. Darbuotojui turi būti suteikta visa informacija apie tai, kaip teisingai atlikti krovinių kėlimo rankomis darbus. Jis taip pat turi gauti, jei įmanoma, tikslią informaciją apie:

3.8.1. krovinio svorį;

3.8.2. krovinio turinį ir koncentraciją;

3.8.3. krovinio svorio centrą arba sunkiausią pakuotės pusę, jei jos turinys paskirstytas netolygiai centro atžvilgiu ar svorio padėtis gali keistis kėlimo metu ir saugius tokių krovinių kėlimo būdus.

3.8.4. Pastebėjus bet kokį gedimą, netvarką ar keliantį pavojų veiksni, informuoti Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ vadovą. Darbo nepradėti, kol nebus pašalinti visi trūkumai.

IV. DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

4.1. Vykdyti darbo tvarkos taisyklių, nustatyto darbo ir poilsio laiko reikalavimus, ilsėtis, valgyti ir rūkyti tam tikslui skirtose vietose, dirbti tik tą darbą, kurį paveda tiesioginis Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ vadovas, ir tik tada, kai yra žinomi saugūs jo atlikimo būdai.

4.2. Palaikyti tvarką darbo vietoje.

4.3. Darbo metu būti dėmesingam, atidžiam, atsargiam, nesikalbėti su pašaliniais ir netrukdyti dirbti kitiems.

4.4. Neatitraukti dėmesio nuo darbo ir neužsiminėti pašaliniais darbais.

4.5. Neliesti atvirų elektrinių darbo vietos įrenginių dalių;

4.6. Vykdyti krovos darbus; draudžiama eksploatuoti techniškai netvarkingus konteinerius, pakabas ir kitus rankinius įrankius.

4.7. Kraunant smulkius krovinius, reikia juos pakuoti ant padėklų arba konteineriuose. Draudžiama krauti krovinius aukščiau konteinerių kraštų.

4.8. Ant padėklų kroviniai turi būti sudedami tvarkingai, patikimai, juos „surišant“, kad pakeliant ir pervežant jie neiširtų ir neišsibarstytų.

4.9. Draudžiamas krovinų pernešimas neštuvais toliau kaip 30 metrų arba laiptukais.

4.10. Keliant sunkesnius kaip 40 kg krovinis turi būti keli dirbantieji.

4.11. Siekiant kėlimo metu išvengti rizikos, krovinys turi būti tinkamai įpakuotas ir parengtos kėlimui. Pakavimo darbai turi būti atliekami labai atsakingai, o pakavimo priemonės neturi kelti papildomos rizikos ir pavojingų veiksmų.

4.12. Visais atvejais, kai keliamas krovinys gali kenkti dirbančiojo saugai ir sveikatai, jei tai įmanoma ir tikslinga, turi būti naudojamos tinkamos techninės priemonės. Jas naudojant turi būti užtikrintas krovinio stabilumas, o jų naudojamas neturi sukelti papildomos rizikos ir pavojingų veiksmų.

4.13. Kai kroviniai pernešami rankomis ir kraunami į krūvas ar rietuves, krovos darbai neturi kelti pavojaus dirbančiojo saugai ir sveikatai. Sukrauti kroviniai neturi slysti ir kristi, o rietuvės neiširti ar pajudėti.

4.14. Nešant krovinį pasirinkti laisvą, lygų ir trumpiausią kelią, negalima nešti aplinkiniu keliu krovinis, tarą, gamybines atliekas ir pan.

4.15. Žmonėms draudžiama vaikščioti galimo krovinų kritimo zonoje (nuo lentynų, nuo rietuvių ir pan.).

4.16. Į pakraunamą (iškraunamą) mašiną darbuotojas turi įlipti ir išlipti inventorinėmis kopėčiomis.

4.17. Draudžiama šokinėti iš pakraunamos arba iškraunamos mašinos.

4.18. Darbininkui draudžiama:

4.18.1. savavališkai keisti darbo vietą ar darbo pobūdį;

4.18.2. landžioti į elektros jėgos spintas, keisti saugiklius ir perdegusias elektros lempas, pajungti elektros variklius, kabelius, laidus ir kt.;

4.18.3. Draudžiama rankomis traukti, kelti, taisyti nepatikimai arba netvarkingai sukrautus krovinis, kaišioti rankas (norint pataisyti) į rietuves, dėžes, statines, mašinos kėbulą ir t.t.. Tam tikslui naudoti laužtuvus, svirtis, padėklus, pleištus ir visus kitus kėlimo įrenginius, atsižvelgiant į krovinio sudėtį.

4.19. Palaikyti tvarką ir švarą darbo vietoje.

4.20. Leidžiama nepavojinga vienkartinė keliamo ir pernešamo krovinio masė:

4.20.1. kartu dirbant kitą darbą (iki dviejų kartų per valandą):

4.20.1.1. vyrams – iki 25 kg;

4.20.1.2. moterims – iki 16 kg;

4.21. Elektrosaugos reikalavimai:

- 4.21.1. neliesti drėgnomis rankomis elektros laidų, kabelių, kištukų, prietaisų ar įrenginių;
- 4.21.2. nedirbti su elektros įrankiais ar prietaisais, jeigu prisilietus jaučiamas elektros srovės poveikis;
- 4.21.3. nedirbti su netvarkingais elektros įrankiais, prietaisais ar įrenginiais;
- 4.21.4. dirbti tik su įžemintais prietaisais bei įrenginiais;
- 4.21.5. nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (centrinio apšildymo radiatorių, vamzdžių ir pan.) ir elektros įrenginių metalinių dalių (stalinės lempos ir kt.), kad, esant pažeistai izoliacijai ir šioms dalims turint elektros įtampą, nesusidarytų grandinė tekėti elektros srovei per žmogaus kūną;
- 4.21.6. panaudojus elektros įrankį, prietaisą ar įrenginį, tuoj pat išjungti;
- 4.21.7. nedirbti su elektros prietaisais, jei ant jų pateko skystis;
- 4.21.8. savarankiškai neremontuoti sugedusio elektros įrenginio, laidų, kištuko, kištukinio lizdo. Tai atlikti privalo darbuotojas, turintis reikiamą kvalifikaciją.

V. DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

- 5.1. Šiais atvejais būtina išjungti elektros srovę ir pranešti tiesioginiam Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ vadovui:
  - 5.1.1. pastebėjus stiprų detalių, laidų įkaitimą;
  - 5.1.2. sugedus elektros instaliacijai (neveikia, kibirkščiuoja kištukinis elektros lizdas, jungiklis);
  - 5.1.3. pajutus svylančių laidų kvapą;
  - 5.1.4. nutrūkus elektros energijos tiekimui;
- 5.2. Įsijungus apsauginei ar priešgaisrinei signalizacijai, nedelsiant reaguoti į pavojaus signalą:
  - 5.2.1. apžiūrėti pažeistą zoną;
  - 5.2.2. elgtis ramiai, nesutrikti, realiai įvertinti susidariusią situaciją;
  - 5.2.3. iškviešti specialiąsias tarnybas kreipiantis bendruoju telefonu 112.
- 5.3. Kilus gaisrui:
  - 5.3.1. elgtis ramiai, nesutrikti, realiai įvertinti susidariusią situaciją;
  - 5.3.2. informuoti kolegas apie kilusį pavojų;
  - 5.3.3. iškviešti ugniagesius bendruoju pagalbos tel. 112;
  - 5.3.4. evakuoti žmones;
  - 5.3.5. gaisrą gesinti turimomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis (gesintuvu, smėliu, žeme, velėna, uždengiant nedegia medžiaga);
  - 5.3.6. informuoti tiesioginį Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ vadovą.
- 5.4. Įvykus nelaimingam atsitikimui darbe, pakeliui į darbą arba iš darbo:

5.4.1. nedelsiant iškviesti greitąją medicinos pagalbą arba kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą;

5.4.2. suteikti pirmąją medicinos pagalbą;

5.4.3. informuoti tiesioginį Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ vadovą;

5.4.4. darbo vietą ir įrenginių būklę iki bus pradėtas tirti nelaimingas atsitikimas, reikia išlaikyti tokia, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu; jei tai kelia pavojų aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtiniausi pakeitimai, įforminant tai tam tikru aktu.

5.5. Įvykus avarijai nedelsiant išeiti iš pavojingos zonos ir informuoti tiesioginį Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ vadovą.

5.6. Esant ypatingam atvejui, keliančiam grėsmę darbuotojo saugai ar gyvybei, evakuotis iš pastato artimiausiu keliu, vadovaujantis evakuacijos schemomis ir ženklais.

5.7. Įvykus elektros įrenginių pažeidimams arba avarijai, darbuotojas privalo imtis priemonių, kad nesusidarytų pavojus žmonių gyvybei, gaisrui kilti ir įrenginių sugadinimui, nedelsiant pranešti tiesioginiam Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ vadovui.

VI. DARBUOTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

6.1. Sutvarkyti darbo vietą, kurioje buvo dirbama.

6.2. Surinkti visus naudotus įrankius, išnešti šiukšles, arba darbo metu susikaupusias atliekas.

6.3. Darbininkas, prieš išeidamas iš darbo vietos, privalo patikrinti:

6.3.1. ar nesijaučia patalpose degėsių ir kitų nebūdingų specifinių kvapų.

6.3.2. ar išjungti, kurie pasibaigus darbui turi būti išjungiami, elektros įrenginiai, apšvietimas;

6.3.3. ar nepalikta pašalinių degių skysčių bei lengvai užsiliepsnojančių medžiagų;

6.3.4. ar uždaryti langai ir kitos angos;

6.3.5. ar neužkrauti takai, skirti priėjimui prie gaisro gesinimo priemonių, evakuacinių išėjimų.

6.4. Darbininkas, pastebėjęs išvardintų reikalavimų pažeidimus, privalo imtis priemonių jiems pašalinti. Jei jis to padaryti negali, pranešti apie tai tiesioginiam Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ vadovui.

6.5. Šiltu vandeniu su muilu nusiplauti rankas. Negalima plauti rankų ne tam skirtomis priemonėmis.

6.6. Tvarkingai spintelėje susidėti darbo drabužius.

6.7. Informuoti tiesioginį Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ vadovą apie darbo metu pastebėtus trūkumus, turinčius įtakos saugiam pavesto darbo atlikimui.